

اشتغال‌زایی در عصر بانکداری الکترونیک

"پست بانک ایران" چگونه دهه سوم توسعه روستایی را دگرگون می‌کند؟

صنعت بانکداری ایران از بدو تاسیس تا به امروز با تغییرات مداومی همراه بوده که می‌توان نقطه عطف این توسعه و تغییرات را در بانکداری الکترونیک دانست، اما آنچه در دوران بانکداری از آغاز تاکنون به‌عنوان جزء لاینفک نظام بانکی جهان به چشم می‌خورد، گسترده‌گی سطح خدمات بانکی است. ارزیابی‌ها حکایت از آن دارد که توسعه روستایی در دو دهه اخیر ملاک مهمی در ارزیابی توسعه ملی، محرومیت‌زدایی و عدالت‌جویی دولت‌ها محسوب می‌شود.

اما به‌رغم پیشرفتی که از ابتدای انقلاب تاکنون در زمینه انجام خدمات زیربنایی در کشور صورت گرفته، هنوز هم روستاییان در محیطی نابرابر زندگی می‌کنند. به‌باور کارشناسان اقدامات راهبردی باید بیش از گذشته، ابعاد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را در بر گرفته و کمک‌های فنی خود را به تواناسازی در روستاها بدهد که این امر مستلزم وجود نهادها و تشکل‌های دولتی و عمومی و سازماندهی درست آن برای جلب مشارکت‌های مردمی است؛ کاری که «پست بانک ایران» در چند سال اخیر انجام داده و با ایجاد باجه‌های بانکی و ارائه خدمات برخط و تامین مالی خرد روستایی، نقش بسیار مهمی در جلب مشارکت روستاییان در فرآیند توسعه روستایی به ویژه اشتغال‌زایی ایفا کرده است.

«دنیای اقتصاد» در گفت‌وگو با دکتر بهزاد شیری، مدیر عامل پست بانک ایران، موضوعاتی همچون فعالیت‌های این بانک در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی، اقدامات انجام شده برای خروج از زیان‌دهی اهداف سال ۱۳۹۹ را زیر ذره‌بین قرار داده است.

او در پاسخ به این سوال که پست بانک ایران، به‌عنوان بانک توسعه‌ای تخصصی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی چه فعالیت‌هایی را انجام داده است، گفت: بررسی وضعیت روستاهای کشور نشان می‌دهد که تنها پست‌بانک ایران به‌دلیل رسالت سازمانی و قانونی خود در این مناطق حضور دارد و بخش عمده خدمات بانکی قابل ارائه به مردم روستایی کشور توسط این بانک انجام می‌شود. این بانک طی سنوات گذشته نسبت به ایجاد و راه‌اندازی ۶۰۵۳ باجه بانکی در روستاها اقدام کرده است که از طریق این باجه‌ها نسبت به ارائه ۳۰ خدمت بانکی به آحاد مختلف مردم روستا اقدام می‌کند.

به‌اعتقاد شیری، دلیل اصلی حضور موفق این بانک در مناطق روستایی کشور تنها با عملیاتی کردن بانکداری عاملی و اعتماد به بخش خصوصی اتفاق افتاده و باعث شده از تحمیل هزینه‌های سربار ایجاد شعب بانکی به اقتصاد کشور جلوگیری شود.

او در ادامه اضافه کرد: این بانک در حال حاضر سهم ۸۵ درصدی خودپردازها (ATM) و ۳۷ درصدی پایانه‌های فروشگاهی (POS) شبکه بانکی کشور در روستاها را داراست. همچنین ۸۵ درصد حساب‌های این بانک، حساب روستاییان است. این خدمات باعث ایجاد ۲ میلیون تراکنش روزانه روستایی در سامانه‌های حضوری

و غیرحضوری این بانک شده است. این موضوع، صرفه‌جویی در مسافت طی شده به شهرها حدود ۲۵ میلیارد کیلومتر و صرفه‌جویی در زمان حدود 160 میلیون نفر ساعت و صرفه‌جویی در هزینه‌ها معادل ۴۳۲ هزار میلیارد ریال طی یک‌سال ۱۳۹۸ را رقم زده است. اهمیت و صرفه اقتصادی، رسالت اجتماعی و بهداشتی این مأموریت در شرایط فعلی کاملاً برای جامعه هدف مشهود است.

رموز موفقیت سال ۹۸

مدیرعامل پست بانک ایران همچنین درمورد اینکه این بانک از آذرماه سال ۱۳۹۸ به‌عنوان بانک سودده معرفی شد، این‌گونه توضیح داد: پایبندی اصولی پست بانک ایران در راستای کمک به برنامه‌ها و سیاست‌های دولت، سهامداران و ارائه خدمات بانکی مطلوب به مردم روستایی کشور و بنگاه‌های اقتصادی فعال در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) دلیل سودآور شدن بانک در سال ۱۳۹۸ شده است؛ سودآوری این بانک دولتی در کل بانک‌های مشابه (دولتی) می‌تواند به‌عنوان شاخص باشد در صورتی که هیچ‌گونه اضافه برداشتی نیز از بانک مرکزی نداشته است.

او افزود: اصول مورد توجه ما شامل رعایت ضوابط و مقررات بانک مرکزی ایران به‌ویژه رعایت کامل نرخ سود انواع سپرده‌ها (بلندمدت: ۱۵ درصد)، برنامه‌محور کردن کل فعالیت‌های بانک در تمام سطوح سازمانی، نهادینه کردن مدیریت ارزیابی عملکرد، نهادینه کردن شفافیت در بانک فراتر از الزامات سازمان بورس و اوراق بهادار، تدوین برنامه راهبردی با رویکرد بانکداری دیجیتال، حرکت به سمت بهره‌گیری از درآمدهای غیرمشاع و استفاده از ابزارهای تعهدی و خدمات بانکداری بین‌الملل است. با رعایت ضوابط و مقررات نرخ سود، این بانک سهم بازاری خود را با استفاده از ظرفیت‌های شناسایی شده در عرصه‌های مختلف افزایش داده و چنانچه برخی بانک‌های کشور نیز این موضوع را رعایت می‌کردند، بهبود شاخص‌های امور بانکی این بانک فراتر از وضعیت فعلی بود.

شیری همچنین درخصوص اینکه نسبت مطالبات به تسهیلات در پست بانک ایران چگونه است، گفت: نسبت مطالبات به تسهیلات روند نزولی داشته و با برنامه‌ریزی و اقدامات انجام شده این نسبت طی یک سال گذشته ۳۷ درصد کاهش داشته و پایین‌تر از نسبت شبکه بانکی قرار گرفته است. در سال مالی قبل، املاک تملیکی بانک کاهش چشمگیر یافته و این اقدامات بر قدرت تسهیلات‌دهی بانک افزوده و در سال رونق تولید، تامین مالی بیشتر واحدهای تولیدی را فراهم ساخته است.

مهم‌ترین برنامه‌های امسال

شیری همچنین درمورد مهم‌ترین برنامه‌های پست بانک ایران در سال پیش‌رو گفت: با توجه به نام‌گذاری هوشمندانه سال ۱۳۹۹ از سوی مقام معظم رهبری به عنوان سال «جهش تولید»، قطعاً نظام بانکی کشور با تمام وجود برای کمک به تولید و جهش آن، گام برخواهد داشت. پست بانک ایران نیز با تمام توان و ظرفیت‌های خود آماده تامین مالی و ارائه خدمات به بخش‌های تولیدی و زیربنایی کشور به ویژه حوزه‌های فناوری اطلاعات و کسب‌وکارهای نوین و دانش‌بنیان، کشاورزی، آب‌و‌خاک، صنایع متوسط و کوچک، صنایع دستی و گردشگری، انرژی‌های نوین و دیگر بخش‌های مولد است. به گفته او یکی از اولویت‌های این بانک همواره کمک به بهبود

فضای کسب و کارها است که در این بخش با توجه به مأموریت بانک به عنوان بانک توسعه‌ای تخصصی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) و روستایی کشور، حمایت جدی از تامین مالی کسب و کارهای نوین نظیر استارت‌آپ‌ها، شتاب‌دهنده‌ها و ابتکارات خلاقانه انجام شده و در حوزه‌های روستایی نیز با تخصیص اعتبارات لازم به کسب و کارهای متوسط و خرد توانسته است برای بیش از ۵۶ هزار نفر اشتغال پایدار ایجاد کند. شیری افزود: همچنین برنامه اهداف سپرده‌ای پست بانک ایران برای سال ۱۳۹۹ تهیه و ابلاغ شده است، به طوری که در این برنامه به بانکداری غیرحضوری، جذب منابع ارزان قیمت و مدیریت مطالبات غیرجاری توجه ویژه‌ای شده تا با جذب منابع کم‌هزینه و وصول مطالبات و تخصیص آن به حوزه اشتغال‌زا و مولد بتوان در جهش تولید سهم قابل قبولی را کسب کرد.

شیری معتقد است پست بانک ایران همه توان و ظرفیت خود را در سال جاری به کار خواهد بست تا با تخصیص منابع به بخش‌های مولد و اشتغال‌زای کشور، بیش از پیش در ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و پشتیبانی از جهش تولید سهیم باشد.

همچنین افزایش سرمایه پست بانک یکی دیگر از مباحث اصلی و مهمی است که مکرراً مورد تاکید مجامع بانک، سهامداران، بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفته است. اما به موجب قوانین، مشارکت دولت در افزایش سرمایه امکان‌پذیر نیست (دولت مالک ۵۱ درصد سهام بانک است) و در مفاد قانون بودجه سال ۱۳۹۹ در این خصوص تکلیفی دیده نمی‌شود و به نظر می‌رسد افزایش سرمایه از این مجرا امکان‌پذیر نخواهد بود.

منبع: روزنامه دنیای اقتصاد/ چهارشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۹ / شماره ۴۸۸۱